

Praca przy projekcie była ciekawym doświadczeniem. Najwięcej satysfakcji dostarczało zadowolenie naszych uczestników – dało nam to przekonanie, że nasze działania są pozytywne i mają sens.

Marcin Krzyżanowski, koordynator projektu

Pierwsze kroki... Uruchomienie nowych oddziałów przy Przedszkolu nr 58 we Wrocławiu

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Projektodawca: Gmina Wrocław

Wartość projektu: 1 965 706,86 zł

Okres trwania projektu: 15.10.2009 r. – 31.08.2011 r.

Więcej miejsc dla dzieci w przedszkolach

We Wrocławiu, zwłaszcza na dużych osiedlach, od dawna istnieje problem niewystarczającej liczby miejsc w przedszkolach – stąd pomysł stworzenia nowego oddziału w Przedszkolu nr 58 na osiedlu Muchobór Mały.

Nowy oddział otwarty był 11 godzin dziennie, czyli o godzinę dłużej, niż standardowe przedszkole. W soboty odbywały się zajęcia dla dorosłych, dotyczące kwestii wychowawczych oraz warsztaty artystyczno-teatralne, w które zaangażowani byli wspólnie rodzice i dzieci. Przedszkole zapewniło maluchom wsparcie pedagoga, psychologa i logopedy.

Celem projektu było zwiększenie o 150 liczby miejsc we wrocławskich przedszkolach publicznych oraz podniesienie poziomu zaangażowania rodziców w proces wychowawczy. Grupę docelową stanowiło 197 dzieci w wieku od 3 do 5 lat oraz ich rodzice.

Stwarzamy warunki do rozwoju

W przedszkolu poza zajęciami w ramach podstawy programowej zrealizowano cztery tematyczne programy dydaktyczne: *Matematyka przyjazna dziecku*, *Program bezpieczeństwa – Żyj radośnie i bezpiecznie*, *Program prozdrowotny* i *Przyjaciele Zippięgo*. Dzieci kształciły się i rozwijały umiejętności w nowej, stworzonej specjalnie na potrzeby projektu pracowni komputerowej. Przeszkoleni nauczyciele pracowali z maluchami

przy trzynastu nowoczesnych stanowiskach wyposażonych w multimedialne programy edukacyjne oraz ekrany dotykowe.

Przedszkolaki uczyły się udzielania pierwszej pomocy, dowiedziały się, jak w razie potrzeby wezwać dorosłych, karetkę pogotowia oraz co zrobić, gdy ktoś w ich obecności straci przytomność. Tego typu zajęcia przygotowują najmłodszych do radzenia sobie w trudnych sytuacjach i stanowią niezwykle ważny element w procesie wchodzenia w „prawdziwe” życie. Cykl warsztatów *Sobotnia przygoda edukacyjna dzieci i rodziców* prowadzili nauczyciele wraz z animatorami. Rodziny wspólnie rozwijały zdolności plastyczne, muzyczne, teatralne, taneczne i ruchowe. Dorosli, uczestnicząc w zajęciach z psychologami, pogłębiali swoje umiejętności wychowawcze i przede wszystkim wzmacniali kontakt z dziećmi. Spotkania te były świetną okazją do rozmów i wymiany doświadczeń.

Co się zmieniło?

Realizacja projektu pozwoliła utworzyć nowe miejsca przedszkolne dla dzieci wieku 3-5 lat. Na zajęciach maluchy rozwijały swoje zdolności manualne i uczyły się samodzielności w życiu codziennym. Wzrósł poziom ich sprawności ruchowej oraz umiejętności werbalnych. W rezultacie chętniej bawią się z innymi dziećmi, wypełniają polecenia i wykonują powierzone zadania. Starszaki rozwinęły się emocjonalnie i intelektualnie, zdobyły nowe umiejętności – np. językowe.

Dorośli uczestnicy sobotnich spotkań edukacyjnych skorzystali z pomocy psychologicznej. Stali się bardziej świadomi korzyści płynących z edukacji przedszkolnej – zaobserwowali rozwój swoich dzieci, dostrzegli wyraźne postępy w nauce i poszerzenie zainteresowań. Dzięki prowadzonym w przedszkolu spotkaniom bardziej zaangażowali się w proces wychowawczy.

Dodatkowo przedszkolaki, współpracując z seniorami działającymi w ramach projektu *Babie lato we Wrocławiu*, nagrały płytę z bajkami i piosenkami.

Model Małych Przedszkoli opiera się na zaangażowaniu społeczności lokalnej w funkcjonowanie placówki już od momentu jej tworzenia. Na każdym kolejnym etapie można zauważyć zmianę oczekiwań oraz aktywności mieszkańców. Początkowo pojawia się zachwyt i niedowierzenie, że dostają coś ważnego i pięknego, za co nie trzeba w dodatku płacić. Jednak, kiedy nadchodzi czas, w którym należy dać coś od siebie, np. pomalować ściany przedszkola lub pomóc w jego organizacji czy też uczestniczyć w warsztatach, pojawia się bunt i rozczarowanie. To etap długi i trudny, oparty na wielu konfliktach i wzajemnych pretensjach. Trzeba nauczyć się kompromisu, głośnego wyrażania swoich opinii i rozwiązywania sporów. Po tym etapie, gdy wszyscy ochłoną i uwierzą, że przedszkole będzie istnieć tylko dzięki ich współpracy, następuje „etap świadomości”. Przy pomocy Fundacji rodzice zakładają stowarzyszenie i wtedy zaczynają rozumieć, że to do nich będzie należało prowadzenie przedszkola po zakończeniu realizacji projektu. Będą musieli zarządzać placówką, zatrudniać kadrę czy pozyskiwać środki finansowe. To oni będą decydować o ilości dzieci w grupie i rozwiązywać zaistniałe konflikty. Na tym etapie z kolei pojawia się lęk, czy poradzą sobie z takim wyzwaniem. Jednak, w miarę upływu czasu, kiedy dostrzegają, że są dla władz gminnych równorzędnym partnerem, zaczynają czuć się pewniej.

Pomimo trudności, jakie napotkali rodzice i my, projektodawcy, wszyscy odczuwamy wielką satysfakcję, że udało się stworzyć coś z niczego, tchnąć w ludzi nieco wiary, uświadomić im, że nasza wspólna praca daje rezultat wybiegający daleko poza ramy czasowe i finansowe projektu.

Hanna Janczak, koordynator projektu

Małe przedszkole jest fajne

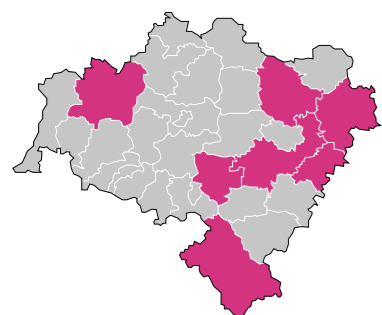
Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Projektodawca: Fundacja Edukacji Przedszkolnej

Partnerzy: Gminy: Oborniki Śląskie, Bystrzyca Kłodzka, Oława, Dobromierz, Oleśnica, Wisznia Mała, Sobótka, Gromadka

Wartość projektu: 1 592 666,66 zł

Okres realizacji projektu: 1.02.2010 r. – 31.12.2011 r.

Potrzeba wczesnej edukacji

Wsparciem zostały objęte gminy wiejskie o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Większość dzieci nie uczęszczała do przedszkola w swoich lub pobliskich miejscowościach, a codzienne dowożenie do odległych placówek było problemem dla rodziców. Dlatego celem projektu było upowszechnienie edukacji przedszkolnej na tych terenach dzięki utworzeniu i prowadzeniu dwunastu *Małych Przedszkoli*.

Grupę docelową stanowiło 329 dzieci w wieku od 3 do 5 lat oraz ich rodzice, mieszkający w gminach: Oborniki Śląskie, Bystrzyca Kłodzka, Oława, Dobromierz, Oleśnica, Wisznia Mała, Sobótka i Gromadka.

Angażujemy dzieci i ich rodziców

Model *Małego Przedszkola* został opracowany w oparciu o ideę *Małych Szkół*. Polega ona na stworzeniu jednej grupy, składającej się maksymalnie z 15 dzieci mieszkających w tej samej lub sąsiedniej miejscowości, przez co uczą się nawiązywania nowych przyjaźni i wychodzenia bez obaw poza krąg własnej rodziny. Idea *Małych Przedszkoli* od początku

jest mocno zakorzeniona w społeczności lokalnej, która jest współodpowiedzialna za ich funkcjonowanie i prowadzenie. Docelowo to właśnie społeczność lokalna powinna przejąć rolę organu prowadzącego placówkę.

Zajęcia w *Małym Przedszkolu* trwają od 15 do 25 godzin tygodniowo (maksymalnie 5 godzin dziennie). Sale zostały w pełni wyposażone w pomoce dydaktyczne, meble i zabawki. Edukacja prowadzona jest z uwzględnieniem programu nauczania zgodnym z wymogami MEN. Przedszkolakami opiekuje się wykwalifikowany nauczyciel wraz z jednym z rodziców lub wolontariuszem. Jednocześnie nad ich prawidłowym rozwojem czuwa psycholog i logopeda.

Rodzice wzięli udział w 36 spotkaniach z psychologiem (*Szczęśliwe dzieciństwo*) i logopedą (*Komunikacja werbalna – profilaktyka, diagnoza, terapia*), a także w warsztatach dotyczących równości płci oraz problemów, które pojawiają się na różnym etapie wychowania dzieci. Część z nich uczestniczyła także w warsztatach *Funkcjonowanie stowarzyszenia rodziców w kontekście prowadzenia placówki*.

Co się zmieniło?

Dzięki projektowi utworzono 12 wyposażonych *Małych Przedszkoli* oraz zatrudniono kadre pedagogiczną. Po zakończeniu projektu placówki zostaną przejęte i będą prowadzone przez gminy lub stowarzyszenia.

Udział w zajęciach wpłynął na wzrost świadomości rodziców, dotyczącej potrzeb edukacyjnych dzieci oraz roli przedszkola w procesie kształcenia. Z wypowiedzi opiekunów wynika, że zauważają postępy w rozwoju swoich dzieci: „*Moje dziecko wciąż mówi nowe wierszyki i pięknie maluje*”, „*Mój synek jest teraz grzeczniejszy*”, „*Ania stała się bardziej śmiała i otwarta wobec innych dzieci*”, „*Jurek sprząta po sobie zabawki*”, „*Gdy nie mogą iść do przedszkola, tęsknią za swoimi koleżankami i kolegami*”, „*Chętnie opowiada o tym, co dziś robił, rysuje cyferki i literki*”.

Wśród lokalnej społeczności wzrosło zaangażowanie w realizację wspólnych przedsięwzięć. Widać wzajemną mobilizację do działania oraz dbanie o dobro całej społeczności. Projekt wspiera zatem rozwój nie tylko dzieci, ale także dorosłych. Rodzice nawiązują kontakty z nauczycielami, współpracują i wymieniają się informacjami – realizacja wspólnego celu integruje mieszkańców.

Często mówi się, że praca nie musi przynosić satysfakcji tylko dochód lub że trzeba zrobić w niej swoje i iść do domu. Ja rozpoczynam swoją pracę z uśmiechem na twarzy i nie potrafię określić, o której kończę. Projekt stał się częścią mojego życia. Kocham chwile spędzane z dziećmi w przedszkolu, mnóstwo satysfakcji przynoszą mi sytuacje, gdy mogę pomóc ich rodzicom, i życzliwe uśmiechy mieszkańców miasta podczas spotkań na ulicach.

Oczywiście, bywają ciężkie chwile, ale nawet one pokazują, jak bardzo potrzebny jest ten projekt, jak wiele mamy jeszcze do zrobienia i ilu ludzi ceni oraz szanuje to, co już zrobiliśmy.

Jestem dumny i usatysfakcjonowany, że mogę być koordynatorem projektu Bystrzaki. Przynosi mi on poczucie samorealizacji, a jego uczestnicy i kadra stali się częścią mojej rodziny.

Paweł Błachowicz, koordynator projektu

Bystrzaki

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Projektodawca: Fundacja Edukacji Przedszkolnej

Partnerzy: Gmina Bystrzyca Kłodzka

Wartość projektu: 1 100 866,67 zł

Okres realizacji projektu: 1.08.2010 r. – 31.07.2012 r.

Szansa dla przedszkolaków i ich rodziców

Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach w Gminie Bystrzyca Kłodzka oraz niska świadomość rodziców dotycząca potrzeb rozwojowych dzieci i znaczenia edukacji przedszkolnej to problemy, w odpowiedzi na które powstał projekt *Bystrzaki*.

Główny cel projektu to upowszechnienie edukacji przedszkolnej wśród dzieci z Gminy Bystrzyca Kłodzka poprzez utworzenie placówki realizującej podstawę programową MEN oraz zajęcia dodatkowe. Ponadto projekt zakłada zwiększenie świadomości rodziców w zakresie procesów rozwojowych i wychowawczych oraz wyrobienie w nich nawyku korzystania z pomocy specjalistów (psycholog, logopeda).

Grupę docelową stanowi 200 dzieci – są to maluchy w wieku 3 i 4 lata, które nie chodziły wcześniej do przedszkola, oraz w wieku 3-5 lat z przedszkola publicznego w Bystrzycy Kłodzkiej – a także ich rodzice.

Kształcimy i rozwijamy

W otwartym Przedszkolu *Bystrzaki* powstały 2 dwudziestoosobowe oddziały. Placówka czynna jest 11 godzin dziennie we wszystkie dni robocze. Zapewnia wsparcie logopedy,

pedagoga i psychologa. Dzieci mogą brać udział w dodatkowych, bezpłatnych zajęciach z języka angielskiego, rytmiki i gimnastyki. Spotykają się również z policjantami, strażakami, pracownikami służb miejskich, producentami żywności, biorą udział w koncertach, balach, konkursach oraz innych okolicznościowych wydarzeniach.

Projekt zapewnia wysokiej jakości kształcenie, dostosowane do indywidualnych potrzeb i zdolności każdego dziecka – mówi Paulina Pondel, wychowawczyni grupy *Pszczółki* w Przedszkolu *Bystrzaki*.

Dla rodziców prowadzone są warsztaty dotyczące wsparcia rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, przygotowane przez logopedę, psychologa i pedagoga.

Dzięki pomysłowi uruchomienia nowego przedszkola mój syn otrzymał szansę rozpoczęcia przygody z edukacją już w wieku 3 lat. Samo przedszkole to miejsce kameralne, bardzo przyjazne dzieciom i ich rodzicom. Wszystko jest tu nowe, począwszy od świeżo zaadaptowanych sal lekcyjnych i zakupionych zabawek, a na małym, uroczym placu zabaw kończąc. Do tego liczne zajęcia dodatkowe, opieka logopedy i psychologa oraz to, co uważam za unikatowe – odbywające się w ramach projektu szkolenia dla rodziców, przybliżające problematykę

związaną z wychowaniem dziecka w wieku przedszkolnym. Warto podkreślić również bardzo dobre wyżywienie, jakie serwowane jest tu naszym dzieciom. Moje dziecko, które od zawsze było niejadkiem, chętniej zaczęło jeść! Największą jednak wartością tego przedszkola są ludzie, którzy je tworzą. Dzięki fachowej, otwartej na współpracę z rodzicami kadrze syn nie miał problemów z aklimatyzacją, a postępy, jakie czyni, cieszą mnie ogromnie. Oby więcej tak udanych inicjatyw! – Kornelia Wenc-Szumigalska, mama przedszkolaka.

Dzieci w naszym przedszkolu mają możliwość wszechstronnego rozwoju. Przy nich rozwijamy się również my, specjaliści, a także rodzice, którzy stają się bardziej świadomi swoich kompetencji i edukują innych rodziców w naszym środowisku – z wypowiedzi logopedy.

Co daje projekt?

Dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego utworzono przedszkole oraz zatrudniono kadrę pedagogiczną. Dodatkowe zajęcia edukacyjne oraz specjalistyczne wyrównują szanse edukacyjne dzieci. Wśród rodziców wzrósł poziom świadomości dotyczącej znaczenia wychowania przedszkolnego w procesie rozwojowym.

Bogata oferta Przedszkola „Bystrzaki” dzięki różnorodnym zajęciom i animacjom dostarcza mojemu dziecku silnych bodźców, które, w moim przekonaniu, wpłyną na jego dalszy wszechstronny rozwój. Rytmika, zajęcia plastyczne, muzyczne czy lekcje języka angielskiego pozwoliły mi zwrócić uwagę na przejawiające się pierwsze talenty mojej córki. Już po pierwszych miesiącach zauważam u niej zupełnie nowe umiejętności: poszerzenie zakresu słownictwa i wiedzy w różnych dziedzinach czy chociażby otwarte wyrażanie swoich potrzeb. Niezwykle ważnym dla mnie aspektem jest możliwość uczestniczenia rodziców w procesie edukacyjnym swoich dzieci, do czego jesteśmy gorąco zachęceni i mobilizowani przez Urząd Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej, dyrekcję placówki oraz jej kadrę pedagogiczną. Specjalne warsztaty z psychologiem, logopedą czy pedagogiem pozwalają nam spojrzeć z perspektywy naszych dzieci na nas, rodziców, i na otoczenie. Cieszę się niezmiernie, że dzięki współpracy i zaangażowaniu wielu osób i instytucji moja córka ma szansę uczestniczyć w projekcie „Bystrzaki” – Ewelina Walczak, uczestniczka projektu.

Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne pozwoliły młodzieży rozwinąć umiejętność pracy zespołowej oraz praktycznego zastosowania nabytej wiedzy. Uczestników traktowano indywidualnie i dzięki temu każdy mógł poczuć się wyróżniony. Projekt był niezwykłą inwestycją w kapitał, jakim jest zdolna i ambitna młodzież.

Małgorzata Zarubajko, koordynator projektu

Marzenia do spełnienia - wyrównywanie szans edukacyjnych w Gimnazjum nr 5 w Głogowie

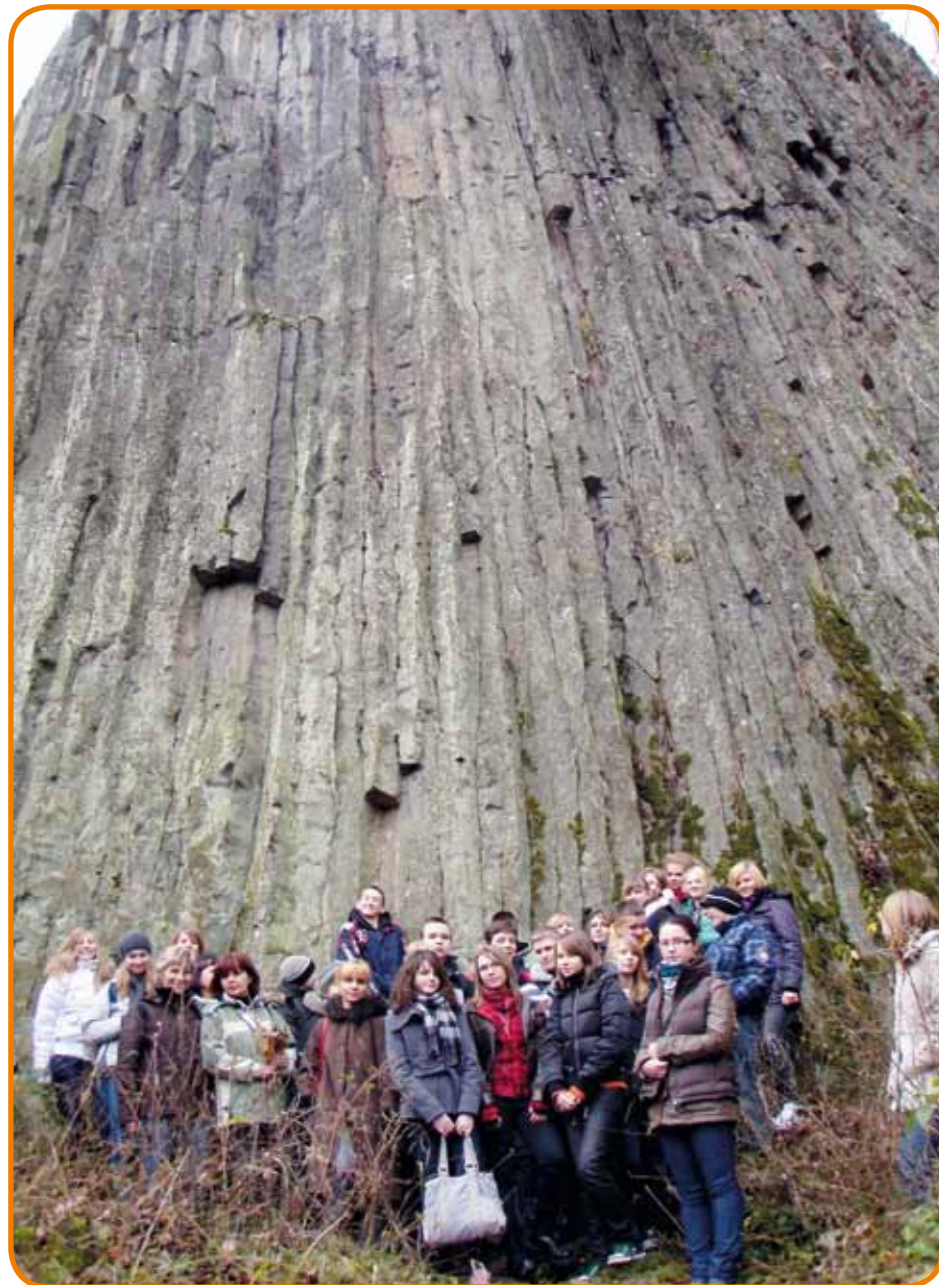
Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych

Projektodawca: Gmina Miejska Głogów – Gimnazjum nr 5 w Głogowie

Wartość projektu: 823 282,82 zł

Okres realizacji projektu: 1.09.2009 r. – 31.08.2011 r.

Pomoc i wsparcie dla zagrożonych uczniów

Przeprowadzona w 2008 r. analiza osiągnięć edukacyjnych uczniów szkoły wykazała, że na przestrzeni ostatnich lat znacznie pogorszyła się średnia ocen, zwłaszcza z egzaminów końcowych. Odnotowano także wzrost poziomu zaburzeń emocjonalnych i zachowań destrukcyjnych wśród dzieci. Niedostosowanie społeczne i nieprzestrzeganie uniwersalnych wartości moralnych zauważono u blisko 1/3 uczniów.

Dlatego głównym celem projektu było wzmocnienie wsparcia pedagogiczno-psychologicznego i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkoły dzięki realizacji programu rozwojowego. Działania te miały pomóc w kreowaniu pozytywnego wizerunku ucznia, a w przyszłości umożliwić kształcenie w renomowanych szkołach ponadgimnazjalnych.

Grupę docelową projektu stanowiło 424 uczniów Gimnazjum nr 5 w Głogowie, którzy osiągnęli słabe wyniki w nauce i cechowali się niską motywacją i problemami emocjonalnymi, w wielu przypadkach pochodzili z rodzin patologicznych. W grupie tej znaleźli się również uczniowie, którzy chcieli rozwijać swoje zdolności w naukach ścisłych i humanistycznych oraz na zajęciach artystycznych.

Zachęcamy, stwarzamy okazje, uczymy

Koło Pitagorasa, Fizyki i Astronomii, Biologiczno-Ekologiczne, Wokalne, Webmasterów, Koło Krajoznawczo-Turystyczne, Recytatorskie, Literackie, Europejskie czy Koło Tańca Nowoczesnego – z takiej szerokiej oferty zajęć dodatkowych korzystali uczniowie, którzy chcieli uzyskać lepsze wyniki w nauce i wymagali wsparcia. Powstał także Szkolny Klub Przedsiębiorczości, Grupa Teatralna, Grupa Fanchemik i Grupa Młodzi Artyści. Udział w tych przedsięwzięciach pozwalał młodym ludziom pogłębiać wiedzę, stymulował logiczne myślenie, kształtował właściwe postawy społeczne i umiejętności adaptacji do zmieniającej się rzeczywistości, promował talenty i poszerzał horyzonty. Osobom przejawiającym trudności w nauce i zagrożonym niedostosowaniem społecznym oraz przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty zaproponowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające kompetencje kluczowe (ze szczególnym uwzględnieniem ICT, przedsiębiorczości i nauk przyrodniczo-matematycznych), pasje i uzdolnienia, a także zapewniono opiekę pedagogiczno-psychologiczną. Dla uczniów z dysleksją i dysortografią zorganizowano dodatkowo zajęcia specjalistyczne.

Przygotowano także zajęcia profilaktyczno-psychologiczne, eliminujące zachowania destrukcyjne.

Co dał projekt?

Cel główny projektu został zrealizowany – wsparcie uzyskali uczniowie napotyający na bariery środowiskowe, ekonomiczne i zdrowotne. 424 osoby wzięły udział w zajęciach dodatkowych, dzięki którym mogły poprawić swoje wyniki w nauce na etapie gimnazjum oraz na dalszym etapie edukacji. Zorganizowano prawie 730 godzin zajęć pozalekcyjnych i 1130 godzin zajęć pozaszkolnych. Uczestnicy wymagający dodatkowego wsparcia skorzystali z 280 godzin opieki psychologiczno-pedagogicznej. Pomoce i przybory szkolne, w które została doposażona baza dydaktyczna Gimnazjum nr 5 w Głogowie, pomogły rozwijać się i uzyskać lepsze wyniki w nauce uczestnikom projektu. Będą też służyły innym w kolejnych latach funkcjonowania szkoły. Placówka stała się bardziej atrakcyjna dla przyszłych uczniów, a to przełożyło się na większe zainteresowanie rekrutacją w 2011 roku. Realizacja dodatkowych zajęć przyczyniła się również do polepszenia relacji kadry pedagogicznej z rodzicami.